

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Válasz egy üzenetre.

Zombor, július 26.

A *Kalocsai Néplap* július huszonnegyedik számában a kerényi káplán dolgait feltáró közleményünk kapcsán ráüzen a Bácska olvasóira, sőt az egész Bácskára, hogy vessék vissza lapunkat: „ki vele mindenünnen!”

Azt tudtuk, hogy a sajtó nagyhatalom, nagyobb még a tényleges nagyhatalomnál is, mert ezek rendszerint deferálnak előtte. Igazi nagyhatalom, mert a közvéleménynek nemcsak hű tolmácsa, hanem lelkiismeretes formálója és élesztője is egyuttal, formálója okokon épült meggyőződése erejével, élesztője a megismert igazságért bátran sikra szálló lelkesedés hevével. De zsarnoki mindenhatóságot, mely egyszerűen kiadja a napiparancsot: *sic volo, sic iubeo*, tudtunkkal ez a hetedik nagyhatalom nem vindikált magának soha, csak épen egy öntelt kis paránya, a *K. N.*

Önteltség és elfogultság ikertestvérek s vakok a mások igazságával szemben. Ezt igazolja a *K. N.* is. Ime

magából az *Üzenetből* merített bizonyítékaink, melyek mindenkit meggyőzhetnek állításunk igazságáról, aki *sine ira et studio* képes nézni a dolgokat.

1. A *K. N.* régóta figyelmi lapunkat s hosszú megfigyelése alatt látta zsidók és katolikus papok kezében egyaránt. Ezzel szemben köztudomásu valóság, hogy lapunkat sem zsidó, sem katolikus pap nem szerkesztette s kívülről sem irányította soha. Amit a *K. N.* látott, de egyoldalú elfogultságában megérteni nem tudott s épen azért félremagyarázott, az igazságnak részrehajlatlan szolgálata volt. Mi a jónak felmagasztalásában és a rossznak elítélésében felekezeti szempontoktól nem vezéreltettük s nem is fogjuk vezéreltetni magunkat sohasem. Mi védelmére keltünk az igazságnak az igazságtalansággal szemben tekintet nélkül arra, kié volt az igazság: katolikusé, protestánsé vagy zsidóé, s védelmére fogunk kelni ezután is. Mi megróttuk a rosszat mindenki-ben, akármely felekezethez tartozott is s meg fogjuk róni ezután is. Ez az, amit a *K. N.* megérteni nem tud s megselekedni annál kevésbé képes.

2. A *K. N.* szerint lapunk „ártatlan embert üldözött, egy káplánt, akit a község rajongva tisztel. Csak azért, mert az agilis fiatal ember felébresztette a kerényiek katolikus öntudatát. Mert felvirágoztatta a népszövetséget s evvel utját vágta néhány odatévedt zsidó hatalmaskodásának.” Ahány állítás, annyi ráfogás. Ártatlan ember üldözése homlokegyenest ellenkezik előbb kifejtett elveinkkel, melyekkel pedig összeütközésbe sohasem kerültünk. A katolikus hitközség katolikus öntudatának felébresztése s e célból a népszövetség felvirágoztatása a katolikus lelki pástornak kötelessége s annyira nem botránykő szemünkben, hogy csupán e címen támadó cikk nem láthatna napvilágot lapunk hasábjain. Abban a cikkben azonban más tények vannak, olyanok, melyek nemhogy a hívők rajongó tiszteletére vallanának, nemhogy a lelki pástort az egyház legtiszteltetreméltóbb papjává avatnák, hanem még egy világi embert is lehetlenné tennének azon a helyen. Már pedig mi azt kívánjuk — s itt, ugylátszik, megint ketté válnak utjaink — hogy a küzdő

Ujabb képek az okkupációból.

Írta: **Del Toró.**

XII.

Tegyünk egy rövid sétát Zavalyén. Csak egy ugrásra van a kormos, üszkös Zsegártól. Ez már a hamvaiból — phönix madárként — ugy se támad fel többé.

Zavalye határvároska volt. Vele szemben már a bihási hegyek meredeztek. A százados erdők innen küldtek ölmos, hideg szelet felénk. A villámterhes felhők is erről az oldalról fenyegettek kegyetlenül.

Maga a városka sokkal csinosabb volt, mint a többi horvát falu. Fehérre meszelt házikói szinte barátságos képet nyújtottak.

Csak amolyan kisebbszerű városka volt, de itt volt a törzskar székhelye is egy eme-

letes, nagyobb terjedelmű házban, mely köfallal volt kerítve. Tágas udvara is volt. Olyan váracskán volt a kinézése. Nem volt védővárnak felszerelve, mert bizony azt egy pár ágyu, ha neki szegezték volna, hamarosan ugy földulta volna, mint az ekevas a porhanyó földet. De ha finom izléssel ültetett angolparkkal lett volna körülveve, igazi uri „dominium:ak“ a képét mutatta volna. Csak zöld mező takarta az előtte fekvő térséget, melyen illatos virág helyett pirosfejú pipacsok büszkélkedtek.

Innen indítottuk és itt kaptuk a napi postát. A tüzek alatt azonban csak hivatalos posta járt, magánlevelezésnek helye nem volt. De erre nem is értünk volna rá. Sziveinkbe zártuk azt a nagy titkot, melyet papírra szerttünk volna vetni, hogy az otthon szomor-

kodókat tudósítsuk, vagy egy bus nótában sirtuk el a leveleinket.

Sebesültjeinket is ide hoztuk a csata-térről. A váracskának minden zuga tele volt nyöszörgő sebesültekkel, sőt az udvaron is puha szalmán sorjában feküdtek a szenvedők addig, míg a távolfekvő kórházakba el nem szállíhattuk.

A doktorok kötözték, a betegápolók gyengéden, szeliden forgatták a betegeket. Mert bizony itt halálos betegek voltak. S ezek jajszó nélkül türtek, mintha édesanyjuk lágy ölében feküdtek volna.

— A hazáért élni kötelesség, a hazáért meghalni dicsőség! — nyögték elhaló hangokon.

Itt olvastuk föl aztán, mikor már szabad volt, a hazulról jött kedves leveleket is.

HONI GYÁRTMÁNYU
szalma- és nemezkalapok, nyakkendők, nap-
és esőernyők, keztyűk, kefeárúk, utazó ko-
-- sarak, villanyos csillárok olcsó áron. --

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE ME LETT.

100-100

anyaszentegyház legvitézesebb katonái is gáncs nélkül valók legyenek. Mi egyáltalában nem lelkesedünk a Gyürkiekért meg a Hegyiekért. Mivel pedig erre felénk — hiszen csak egy hajtásnyira esik tőlünk Kerény — a jó katolikus embereknek szavahihető emberektől szégyenkezve kellett hallaniok hol egyet, hol mást, épen a katolicizmus érdekében közzé kellett tennünk a cikket, hogy hallja meg Kalocsa is. A közzétételt pedig senki sem hánytorgatja fel nekünk egyrészt, mert nem valami titok, hanem közbeszéd tárgya került általa a nagyobb nyilvánosság elé, másrészt mert a cikk írója úgy is felelni tartozik állításáért a sajtóbírósnak előtt. Bűnhődjön, aki hibás.

3. Nem szép dolgokat, az igaz, nem lehet szép szavakba öltöztetni, nevéken kell nevezni a cselekedeteket. Azt azonban kereken vissza kell utasítanunk, hogy a cikk csunya kirohanás, a gyűlölet legvadabb kitörése, a katolicizmusra mért ökölcsepás, méltatlan inzultusnak vigyorgó elmesélése, disztelen kifakadás, dühös ordítás s több eftéle volna. Az elmondottak után ezt bizonyítani sem kell. A felhozott és fel nem hozott szemenszedett kraftausdruck-ok csakis a *K. N.* éktelen gyűlöletének szüleményei s egyuttal saját itéletének és izlésének fokmérői.

4. Abban is csak féligazság van, hogy lapunk határozott irányt nem követ, az egész igazságot a *K. N.* talán meglátni sem tudja, de ha tudná is, bizonyosan ki nem mondaná. Igaz az állítás annyiban, hogy semmiféle párt vagy felekezet igáját nem vonjuk, sem a klerikalizmusét, sem a radikalizmusét, sem semmiféle izmusét. De az már nem igaz, hogy semmiféle irányt nem köve-

tünk, hogy olyan hirdetési tábla vagyunk, amelyre bármit rá lehet akasztani. Hiszen ha úgy volna, elsőnek épen a *K. N.* kizárólagos uralomra törekvő pártja igyekezett volna tele akasztani táblánkat a maga mászlagos hirdetményeivel. De meg sem próbálta, pedig minden kockázat nélkül tehette volna, mert kudarc esetén is kivághatta volna magát róka koma módja szerint: „Nolo acerbum sumere“ s a saját hiszékeny közönsége előtt még igaza is lett volna.

Az igazság az, hogy a mi irányunk a minden felekezeten és párton és mindennemű izmuson felül álló eszmei szentháromság: az igaz, jó és szép irány, aminek meglátására a *K. N.*-nak vagy nincs szeme, vagy nincs meg a hozzá való jóakarata, pedig ha bebizonyítaná, hogy csak egyszer is pártoltuk az igazságtalanságot, a rosszat és a rutat, menten vezekelni mennénk s megtérnénk az egyedül üdvözítő néppárt nyájához.

De nem folytatjuk tovább, bár még sokat mondhatnánk. Azt hisszük, hogy az a Bácska, akinek az üzenet szólt, nem lesz kétségben az iránt, ki keresi inkább az igazságot s ki óvja jobban a katolicizmus méltóságát s e szerint kit válasszon inkább tájékoztatójának, ha kell, minket-e vagy a *K. N.*-nak Zomborban születendő új fegyvertársát.

Béke velünk!

Kormányzati intézkedések

a gazdasági munkások védelmére és az aratósztrájk elhárítására.

(Vége.)

Hogy a munkásviszonyok minél előbb egészen a rendes mederbe tereledjenek és az aratási munkálatokat

illetőleg még az ily teljesen pártatlan hatósági közreműködésre se legyen szükség, a földművelésügyi kormány egyik főfeladatát a nép felvilágosítására irányuló tevékenységének folytonos fokozásában látta, bizonyítékát adván ez által, hogy a népet nem tudatlanságban és sötétségben kívánja megtartani, hanem inkább annak helyes felvilágosítására és művelésére törekszik. Nem is lehet más célja, mert hiszen az állam- és hazaellenes agitációnak a tudatlan és tanulatlan nép sokkal hozzáférhetőbb, mint az, melynek a társadalom összeműködéséről és a gazdasági élet folyásáról helyes fogalmai vannak. A népies gazdasági előadásokon kívül több más eszköz szolgálta a népfelvilágosítás célját. A Néplapban oly ujsághoz juttatta a földművelésügyi kormány a mezőgazdasági lakosságot, mely azonkívül hogy szerény szellemi szükségleteiről gondoskodik, az életről is helyes fogalmakat igyekszik a népbe becsöpögtetni.

A népkönyvtárak ismét más irányban, főképp a népet mulattató, de a mellett hasznos olvasmányok nyújtása által igyekeznek a népnevelés nagy eszméjét szolgálni. A földművelésügyi kormány nagy számban adományozott ily népkönyvtárakat, úgy hogy körülbelül 700-at tesz ki az utolsó három évben alapított népkönyvtárak száma.

A munkásnép fogékony nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi jutalmazás iránt is. Erre való tekintettel a földművelésügyi tárca már több mint tíz év óta folytatja a gazdasági cselédek és munkások jutalmazását. A szerzett tapasztalatok mindjobban mutatják, hogy ezzel a földművelésügyi kormány helyes irányban halad, mert a nép igen jólesően érzi azt, hogy nemcsak gazdagok és hatalmasok munkája részesül elismerésben, hanem a szegény embernek az a nehéz munkája is, mely az előkelőknek szellemi munkájuk folytatását lehetővé teszi és így kitűnőségüknek is alapjául szolgál. Ennek a tapasztalatnak értékesítéseként, másrészt

Egyiknek violaszín volt a pecsétje, másiknak arany a szegélye, harmadiknak finom a hajtása, rózsaszín az írása. Hogy ezek mind könyel voltak áztatva és bus sőhajtásokkal kibérelve, azt mondanom se kell. Körülbelül ilyenforma lehetett valamennyinek a tenórja:

„Boszniában hull a magyar rakásra,
Idehaza foly a sirás javába,
Sir az anya, sir a testvér, szerető,
Mikor tellik be már az a temető!?”

Mikor?

Majd egyszer, mikor a halál kaszája majd egészen kiesorból! Mikor a magyar legény csontkoponyája acéllá válik, mikor szeme fényes boltján az öröm nedvessége tükröződik vissza és odakiáltja a csontembernek:

— Ne tovább, most már én vagyok az ur!

Hát bizonyos, hogy az édes anyák szívét hétfájdalmas tör járta át a bizonytalanság miatt, a szerető hitvesek és bánkódó leánykák keserű könyeit nem törölhetjük le, a szomorkodó testvérek és jóbarátok nem ölelhettek melegen a keblükre.

És mit válaszolhattunk volna nekik? Még a legedzettebb legény se márhathatta tolat a „Muzsak nedvébe”, hogy rózsás képek-

kel fesse a jövőt, mert nem tudhatta, hogy néma ajkkal meddig kecsgetteti őt a remény, lemondással vetette hát papírra ő is a szomorú választ:

„Ne sirj anyám, ne sirjatok leányok,
Felvirul majd az ég napja tirátok.
De felettem borusak a csillagok, —
Egy golyótól találva én meghalok.”

Hiszen minden pere, minden óra bizonytalan volt. Damokles kardja végzetesen lebegett mindannyiunk feje fölött!

És ha golyótól találva csakugyan elnémult örökre az egykor beszédes, tréfálkozó ajak, ágyu helyett koporsót vitt a szekér, egyszerűt, gyalulatlant, rajta diszlett csákója és fegyvere, szemfödélül megtépett köpönyege. Bajtársai komoly arccal, könnyes szemmel kísérték s fölötte a „circumdederunt” elmondta a fegyverdörrenés. Aztán a festetlen koporsót, melyre sárga szeggel hat sorjával nem veretik rá a jaj-szót, — elnyeli a sírgödör. Ennyiből áll a vitézi temetés.

Egyszerű fakereszt jelzi, hogy ott nyugszik valaki, aki életében valami volt: hős, bátor, erős!

Aztán a feldomborult sirhalom körül

nyugszik minden esendesen, csak a szellő jár, kel hűvösen s titkos hangon beszélget a fák leveleivel, a rózsák közt ellebeg, édes hangon így rebeg: jó éjt, jó éjt, enyhe álmokat!

Hát jó éjt, enyhe álmokat! Hiszen jó odalent megpihenni, odalent már nem fáj semmi!

Nem fáj semmi, a fáradt testnek megváltás a halál, csak az özvegy anyák öltöttek magukra örökös gyászruhát, feketét, sötétet, csak az ő szívük fáj, háborog, mint a felkorbácsolt tenger. A tenger azonban elesendesül, ha a vihar elül, de a szív csak akkor, mikor fájdalomában megszakad.

Márványszobor jelzi most már a névtelen hősök emléket a biháci hegyek ormán, az ég angyalai pedig babékoszorúval övezik dicső homlokukat. Lehet, hogy harminc év után ott, hol sirjaik domborulnak, unokáik is leborulnak és áldó imádság mellett mondják el szent neveiket.

Lehet!

De hagyjuk ezeket a szomorú képeket és ugorjunk át Bihácsba, mivelhogy időközben bemasirozhatott már oda az egész ezred.

azonban az ügy igazságosságától is mindinkább áthatva, a földmivelésügyi kormány kivált az 1908. év óta tetemesen fokozott mértékben folytatta a gazdasági munkások és cselédek jutalmazását. A lefolyt három évben már majdnem 1400 gazdasági munkás és cseléd részesült elismerő oklevélben és 50—100 K pénzbeli jutalomban. Ezenkívül 40 évi hű szolgálatért több munkás kapott nagyobb ünnepség kíséretében díszérmet, sőt néhány erre különösen rászolgált gazdasági cseléd ezüst érdemkeresztet is.

A gazdasági munkásügyek érdekeiben teendő intézkedések helyes irányítása megköveteli, hogy a munkásviszonyokról minél alaposabb és tisztább képet nyerjünk. Ezt a célt szolgálták a földmivelésügyi miniszternek azon intézkedései, melyeket a mezőgazdasági munkabérekre vonatkozó adatgyűjtés és feldolgozás mélyítése érdekében tett.

Ezekben mindenekelőtt arra törekedett a földmivelésügyi kormány, hogy a mezőgazdasági munkások oly tetemes részét kitevő napszámosok keresetének feltüntetésére megfelelőbb alapot teremtsen. Ezért a munkanapok számát, melyeket a napszámosok munkában töltöttek el, most már nemcsak évi átlagban, hanem évszakonként külön összeírta. Hogy tisztább képet sikerüljön nyerni a cselédek bérvizonyairól, a havi summák keresetének kimutatása mellett a hónapos cselédek havi bérét is a hosszabb időre szerződött napszámosok havi bérét külön-külön írta össze. Ez által eme két nem egészen egyenlő munkáskategória bérvizonyainak külön-külön való szemmel kísérése válik lehetővé.

Egy másik újítás ugyancsak azt célozza, hogy a mezőgazdasági munkabérekéről készült felvételek minél tisztábbak és áttekinthetőbbek legyenek. Nevezetesen most már csak az élelmezés nélküli napszámbérek adatait gyűjtik, ott pedig, ahol a készpénzen felül élelmezés is jár a munkásnak, a statisztikai

kiadványok a napszámbért a természetbeni járandóság hozzászámításával egy összegben mutatják ki. Ez azért indokolt, mert az ország legnagyobb részében a napszámosok csak pénzért kapnak és így a jelzett eljárással a viszonyok erőszakolása nélkül a napszámbérek áttekinthetősége tetemesen emelkedik.

Még egy igen jelentékeny újítás történt a mezőgazdasági statisztikának munkásügyekre vonatkozó részében. Ez abban áll, hogy az 1907. évtől kezdve a földmivelésügyi kormány tájékoztató adatokat gyűjt minden év végén a földárakról és a földhasznobékekről. Tudvalevőleg a mezőgazdasági munkások elégedetlensége, valamint nagyrészt kivándorlási hajlama is a nép földéhségével függ össze. A nép elégedetlensége igen sok helyen arra vezethető vissza, hogy minden erőlködés dacára nem képes földhasznobérlethez jutni. Ennélfogva a munkásviszonyokról és az itt közreható tényezőkről csak úgy alkothunk magunknak világos képet, ha a földárakról és földhasznobékekről is vidékenként tájékozva vagyunk. Mivel a földszerzés sok helyen rendkívüli nehézségekkel jár, másuttal azonban könnyű, a földárakról és földhasznobékekről vidékenként gyűjtött adatok lehetővé teszik a földéhség kielégítését s ezzel az elégedetlenség egyik legfőbb forrásának betömését.

A troubadourok házfelavatása.

A „Zombori Troubadourok” egyesülete f. hó 24-én, szombaton este tartotta vacsorával egybekötött házavató ünnepélyét.

A zöldfa-utcai 8. számú egyleti helyiségük kertje különösen alkalmas nyáreji mulatság tartására. A tarka, élénk színű papírlámpáscákkal feldíszített lombok ünnepélyes színezetet kölcsönöztek a mulatságnak, ügyesen alkalmazott villanyos felszerelés terjesztette azt a bizonyos fehér fényt, mely a nyári, különösen a szentiváni éjszakának szokott bűvös sajátossága lenni.

A nagy számmal megjelent előkelő társaság, hölgyek és urak csakhamar jól érezték magukat a több fogásból álló vacsora alatt, mert igen jóminőségű borok is emelték a jókedvet, terjesztették a vidorságot.

Szondy István dr. helyettes elnök találó szavakkal köszöntötte fel az egybegyűlt társaságot, melyre Vértesi Károly felelt, éltetvén a troubadourokat s az egyesület felvirágozását kívánta.

A vacsora jó volt, de a tánmulatság is igen jól sikerült. A leányok sokat táncoltak a kertben és a teremben felváltva. A mulatság csak másnap d. u. 3 órakor ért véget.

Jelenvolt asszonyok: Frusa Józsefné, Gruda Pálné, dr. Jovánovits Józsefné, Ratkó Zsigáné, özv. Reiser Análné (Baja), Szondy Mátyásné, Tantner Ottóné, Tomcsányi Aladárné, Vojnits Istvánné, özv. Wolf Vendelné stb.

Jelenvolt leányok: Borovánszky Irénke, Jovánovits Leona, Jovánovits Matild, Jusits Margit, Kollár Margit, Margalits Izabella, Ratkó Baby, Reiser Böske (Baja), Vojnits Jucika, Vojnits Lonci, Wolf Elly.

Jelenvolt urak: Gruda Pál, Földes Imre, Feuer József, dr. Filep Gyula (Koloszvár),

dr. Henneberg Géza, Henneberg Sándor, dr. Jovánovits József, Jusits Antal, Jusits Sándor, Karsay Elemér, Kollár József, Lázár Károly, Listyevity Titusz, dr. Margalits Ede, ifj. dr. Margalits Ede (Budapest), Margalits István Lajos, Mayer Jenő, Mészáros Béla, dr. Moldován Lajos, Petrovits Milivoj, dr. Poór Béla, Poppov Bogdán (Titel), Poppovits János főhadnagy, Rastädter József, Raisz Lajos, Raisz Sándor, Ratkó Zsiga, dr. Reiser Viktor (Baja), Stebler Antal, Szántó Károly, dr. Szondy István, Szondy Mátyás, Schüsler Ferenc, Szücs László főhadnagy, Tantner Ottó, Tomcsányi Aladár, Tóth Ernő, Vértesi Károly, dr. Veszelovszky József, Valient Nándor, ifj. Vojnits István, legifj. Vojnits István, Walandt Ákos főhadnagy, dr. Willmann Mátyás, dr. Zátonyi Dezső stb. **Vértesi Károly.**

H I R E K .

Betörés.

Megdöböntő az a merészség, amellyel hétfőről keddre virradó éjjel a különlegességi nagyáruját kirabolták. A város legforgalmasabb helyén, a Kossuth Lajos-utca sarkán történt a betörés, tehát olyan helyen, ahol még éjjeli 12 órakor is nagy tömegekben hullámszik a sétáló közönség. Az eddig még ismeretlen tettesek, úgy látszik régebben készülték tetteik végrehajtására, mert a görredőnyt alkulesal nyitották ki s úgy hatoltak be az üzletbe. Munkájuk után itélve kezdők lehetnek.

A betörés részleteiről a következőket jelenti tudósítónk.

Gruda Pál a Falcione alapítványi házban levő különleges dohányáruda bérlője hétfőn este 9 órakor zárta le segédjével a kirakat s az üzletbe vezető ajtó redőnyeit. Szokása, hogy a lezárás után még egyszer megkísérli a lakatokat, nem záródtak-e félre. Ezt ezúttal is megtette. Az üzlet előtt felfogadott állandó bakternak még kedélyesen odaszólt: „Vigyázzon, hogy baj ne legyen!”

Kedden reggel mint más alkalommal is a segéd $\frac{3}{4}$ órákor elment a bérlő vitéz-utcai lakására a boltkulcsokért.

Betörték az üzletbe.

A segéd az üzletbe megérkezvén, midőn az üzletajtó redőnyeit feltolta, az össze-visszadobált árukról rögtön észrevette, hogy az üzletben betörők jártak. Bérkocsira ült és sápadtan jelentette gazdájának: „Betörték az üzletbe.”

Mit vittek el?

A kedélyességéről általánosan ismert és szeretett bérlő: Gruda Pál ijedten ugrott ki erre a bejelentésre ágyából s a nagy félelemtől izgatottan hajtotta az üzletéhez. Megrendelés előtt állván, nagy összegű pénz hevert a szekrényében. Az uton reszkető ajakkal hajtogatta: „Ha a pénzem elvitték, koldus vagyok.”

Az üzletbe érkezve, rögtön a belső részen levő szekrényhez rohant. Teljesen olyan állapotban találta, ahogy előtte való este hagyta. A pultban levő fiókok azonban mind ki voltak huzgálva. A váltásra kinnhagyott pénzből hozzávetőleg 130—150 korona hiányzik. Érdekes, hogy a filléretet a betörők mind ott hagyták. Bár nagyértékű bélyegkészlete van, csak 2 filléres postai, 4 és 8 filléres okmánybélyegzet vittek el mintegy 3—400 darabot. Az üveglappal fedett szekrény, amelyben ezüst, tulla cigaretták és szírvartartók állanak, teljesen érintetlen.

Talán ott vigabb képekre akadunk, annak a falai közt talán „vendégszeretetet” is élvezhetünk és „barátságosabb” arcot vághatunk. Az is lehet, hogy egypár bakaagglegénynek benől ott a fejelágya és ha unalmában nem tehet mást, házasságon töri a „sótartóját”, mert kivánatosak a fátyolozott és fátyolozatlan „amazonok” nagyon, de kivált a fátyolozottak, aztán ráveti szemeit valamelyik keleti szépségre és hogy a szíve sokáig ne szekirozza a baloldalát, néhai jó Fáy Andrásst azt mondja:

„... Apád is feleséget vett, ő is papucs alatt szenvedett: még se halt meg; ne légy hát több az apádnál, jobb a deákné vásznánál, hanem sűrűj a lánykáknál s házasodj meg!”

Hiszen a szép bosnyák lányokból is válhatik idővel tüzőlpattant kis magyar menyecske.

Ugy-e, hogy igaz?!

Csak éppen arra kell vigyázni az embernek, hogy a házasságával szelet ne vessen, mert aki „szelet vet, vihart arat”, s kész a harmincéves háború.

Ugy-e, hogy ez is igaz!

Nyomoz a rendőrség.

Martinovits rendőrfelügyelő több rendőrrel haladéktalanul megjelent a helyszínén és felvette a tényvizlatot. A nyomozás érdekében csak annyit jelezhetünk, hogy a rendőrség helyes irányban kutat s a kezdő betörők bizonyosan hamarosan hurokra kerülnek.

Athelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Bence Béla kir. segédmérnököt a szolgálat érdekében a nagyszőlősi m. kir. államépítészeti hivataltól a zombori m. kir. államépítészeti hivatalhoz helyezte át.

A baja—bátaszéki hid. A baja—bátaszéki hid építői a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez intézett beadványban kijelentették, hogy a hid átadásáért régebben követelt megváltási, illetőleg kárpótlási összegről lemondanak abban az esetben, ha a hidat a kitűzött októberi hatánap előtt már most átadhatják a forgalomnak. A kereskedelemügyi miniszterium az ügyet áttette az államvasut igazgatóságához. A baja—bátaszéki hid megnyitja, illetve az új vonatközlekedés megindulása alkalmából felmerült tarifális kérdésekben a délvidék városai és kereskedelmi és iparkamarái augusztus 4-én járulnak küldöttségileg Sztényi József kereskedelemügyi államtitkár elé.

Térzene az Erzsébet-ligetben. Szerdán, július 28-án este 8 órától 10-ig az Erzsébet ligetben térzene lesz Kőbölöczky Andris zenekarának közreműködésével. Térzene alatt ülőhely a ligeti padokon egyszeri használatra személyenként 6 fillér. Belépődíj nincs.

Anna-napja. Hétfőn volt Anna-napja. Az Annák, Ninák, Ninácskák napja mindig vidám. Részben, mert igen sok Anna, Nina és Ninácska van, akit ilyenkor felkiszöntenek a dákál, részben, mert minden valamirevaló fürdőhelyen, nyaralótelepen bált rendeznek ilyenkor. Az emlékezetes Annabált, melyhez amilyen kedves varázs s még kedvesebb ismeretség fűződik. Az idén is volt sok Annabál. Hogy 34 fok a meleg, nem baj. A tánc mindig jól esik a fiataloknak, még ilyen forró éjszakán is, minő most uralkodik.

Városi közgyűlés. Zombor városi törvényhatósági bizottsága július hó 30-án (pénteken) délután 3 órakor tartja nyári rendes közgyűlést. Ezen a közgyűlésen fognak dönteni a zombori városi villamos vasut sorsa felett.

A tisztelhetetesekek helyzete.

Egy könyvatos jelenti: A zászlósok, a hadapródok és a velük egy rangban levők eddig a legénységi állományhoz tartoztak. Enapokban kelt legfelsőbb elhatározás szerint már most erre a kategóriára a katonatiszti, illetve katonai tisztviselőjelöltek elnevezést léptetik életbe. A változás gyakorlati következményei közül kiemelendők, hogy a tiszt, illetve katonai tisztviselőjelöltek elöljárói is urnak fogják szolgálni. A kérelmekre, jelentésekre nézve a subaltern tisztokkal, illetve a X. és XI. rangosztálybeli katonai tisztviselőkkel ugyanazon tekintet alá esnek; büntetőjogi szempontból a tisztokkal egyenlő elbánás alá esnek. A hadapróddá való kinevezés esetén jövedőre mindig a legmagasabb altiszti rangot fogják adományozni; eszerint a hadapródok az összes fegyveres erő és a csendőrség legénységével szemben elöljárói viszonyban lesznek. Új állásuk jelzésül a tiszt és katonai tisztviselőjelöltek aranyból és selyemből kombinált kardbojtot fognak viselni az eddigi csupán selyemből való kardbojtot helyett.

Értesítés. A szabadkai m. kir. állami gyermekmenhely kötelékébe tartozó gyermekek közül több iparostanoncul volna elhelyezhető. A tanonc felszabadulásáig a mester tartozik a gyermek után felmerülő összes költséget fedezni. Bővebb értesítést az ipar-testületi jegyző nyújt.

Aljegyzőválasztás. A bajai járásbeli Hercegszántó községben az aljegyzői állásra Turgonyi Gyula lett megválasztva.

Nyolc napig eltemetetlenül.

Özv. Sztójsits Simonné 72 éves zombori vagyonos asszony e hó 14-én este Eszékről a veje temetéséről hazajött Eötvös-körúti lakására. A magános öreg matróna bezárkózott lakásába, ahol az éjszaka folyamán szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A hulla a bezárt lakásban maradt és ott feloszlásnak indult. A házból kiáramló bűz most esütőtökön figyelmessé tette az arra járó-kelőket, a rendőrség közbejöttével feltörték a belülről bezárt ajtókat és az asszony holttestét a szoba közepén a padlón találták. A már feloszlásnak indult holttestet dr. Huber József kerületi orvos megvizsgálta, de rajta semmiféle külerőszak nyomát nem találta. A rendőrség is rendben találta a lakást. Így tehát, minthogy büntény esete nem látszik fenforogni, az ügyesség elállott a boncolástól és megadta az engedélyt az eltemetésre.

Felvétel a polgári fiúiskolában. Az érdeklődő szülőknek szíves tudomására adom, hogy a zombori polgári fiúiskolába való felvétel iránti felvilágosítást minden vasárnap a polgármesteri irodában délelőtt 8—10 óráig nyerhetnek. Augusztus hó 21-ikétől pedig mindennap délelőtt 8—11 óráig, az iskola helyiségében ad a szülőknek szíves felvilágosítást a polgári fiúiskola igazgatósága. Dr. Alföldy Árpád, iskolaszéki elnök.

Mulatság a szegény gyermekekért. A „Dernyei Arany Hújság” jól sikerült mulatságot rendezett folyó hó 24-én a „Jaksához” emezett nagyvendéglőben. Az est főrendezője ifj. Fogl Jakab minden igyekezetével azon volt, hogy a megjelentekben a jókedvet állandóan fentartsa, s növelje. Az ő érdeme főképen, hogy a mulatságnak csak a betolakodó nap sugarai vethettek véget. Meg kell emlékeznünk ez alkalommal még Fogl Pál tanítóról is, aki a zenészeket a legnagyobbat odaadással, s kitűnő szakértelemmel tanította be a legújabb darabokra. A teljes erkölcsi siker mellett még felemlítendő az is, hogy szép összeg gyűlt be a felülfizetésekből, amit a helybeli szegénysorsu iskolás- és óvodás gyermekek felszerelésére fog fordítani a D. A. I.

Nagy ármentesítés vármegyénkben. Gombos és Vajszka között elterülő mintegy 20.000 katasztrális hold föld tulajdonosai, névszerint: a karlócai patriárka, Széchenyi Emil gróf, továbbá a magyar királyi kincstár és az érdekelt községek meghatalmazottjai egyértelműen elhatározták, hogy a mocsaras parlag földet, amely valamikor Gromon Dezső volt államtitkár tulajdona volt, ármentesítik. Az ármentesítés költsége mintegy 3.200.000 koronára rug. Az ármentesítés következtében nemesak számos ember jut földhöz, hanem Bács megye nemzetiség lakta részeinek megmagyarosítására is nagy fontossága. A határozatot kormányhatósági jóváhagyás végett fölterjesztették.

Tűz. Folyó hó 22-én a délutáni órákban Kirilovits és Jakobb kulai kereskedő cégnek a Ferenc-esatorna jobbpartján levő tyuktelepén ismeretlen okból tűz támadt, mely egy istállót és fedett ólat hamvasztott el. Bennégett 1 drb előhasi sveici tehén, 9 drb tenyészsertés és 6 szekér széna. A kár mintegy 3500 korona.

Nagy szerencsétlenség. Szombaton délután nagy szerencsétlenség történt az újvidéki villamosostársaság telepén. Ebéd utáni szórakozásul a munkások közül 6—8-an bementek a különben hűs levegőjű gépházba, ahol a daruk láncába beleakasztódva, hirtelenséggel a daruk egyik oldalára igen sokan kapaszkodtak, a daru a sínéről leugrott és óriási zuhanással a padlóra szakadt. A többi munkások még idejében elugrottak, de Bányai Lajos újvidéki és Fentz Antal péterváradit segédet elkapta és maga alá temette. Bányai állán és a hátán szenvedett súlyos sérüléseket, míg szegény Fentz a lábán esonttörést szenvedett. A súlyosan sebesülteket beszállították a kórházba.

Hazafias német község. Minden alkalommal örömmel vesszünk tudomást, ha nemzetiségeink nemcsak szóval, hanem tettekkel is iparkodnak asszimilálódni s ha hazafiságuknak tanujelét külsőleg is adják. Igy örömmel vesszük tudomásul Militics bácskai német község képviselőtestületének folyó hó 18-án hozott közgyűlési határozatát, melyben egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy községének 15 utcája közül egyet-egyet Kossuth Lajos és Deák Ferenc, míg a többi 13 utcáját a 13 aradi vértanu nevére kereszteli el. Militics község e hazafias határozathozatalában Wischt András községi bíróval és Maár József jegyzővel az élén a községi előjáróságot illeti az érdem. — Bár többi nemzetiségi községeink is példát vennének Militics hazafias képviselőtestületétől.

Harc a magyar liszt és a magyar bor ellen.

Osztrák szomszédaink ismét kimutatták a foguk fehéret. A magyar liszt és a magyar bor ellen indítottak újabb harcot derék szomszédaink. A legújabb bojkottmozgalomnak élén Eisenhut József osztrák képviselő áll, aki az alsó-ausztriai parasztszövetség hivatalos lapjában a következő felhívást tette közzé: „Ne vásároljatok magyar lisztet, sem magyar bort. Ezt a figyelmeztető szót nem lehet eléggé hangsúlyozni! Az osztrák parasztnak nincs szükségük arra, hogy a nagy magyar spekulánsoknak zsebeit tönkjék. Mi osztrákok szintén szép buzát termelünk, emélfogva a mi malmainkat kell támogatni, annál is inkább, mert azok a magyar verseny alatt eleget szenvednek. A magyar spekulánsok bennünket legszívesebben eltipornának és mi még őket támogatassuk?! A magyar parasztnak ugy sem érdeke, hogy mi magyar lisztet vásároljunk — ebből előnye kizárólag a nemzetközi nagytőkének van. Ugyanez a helyzet a magyar bort illetően, amelyet a magyar borügynökök az utolsó osztrák faluban is kínálnak. A mi bortermelőink teli hordók mellett koplalnak és elkótyavetyélik a bortermésüket. Tehát ismét hangsúlyozzuk: Ne vegyetek magyar lisztet, ne igyatok magyar bort!” Ennek dacára mi továbbra is nagy szeretettel vásároljuk az osztrák iparcikkeket, úgy hogy legközelebb osztrák barátaink majd arról számolhatnak be, hogy egy milliárd értékű osztrák iparcikket hoznak be hozzánk évenként.

Allat az emberben. A mai kor erkölcselensége mindjobban átragad a kevésbé értelmes osztályra is. Az élvezetek utáni vágy, a kéjelgés az emberek eszét elveszi s oly dolgok elkövetésére ösztökéli, melyek a büntető törvénybe ütköznek. Állattá süllyed le az ember s nem gondolja meg a vele járó súlyos következményeket, csak hogy vágyait kielégitse, rohan a saját vesztébe s a mellett ártatlan teremteseknek jövőjét teszi tönkre. Ily vadállati módon — s a kéjtől bizonyára eszét veszve — Daróczy Mátyás madarasi lakos is oly tett elkövetésére ragadtatta el magát, melyért a büntető törvény vizeslepedőjét huzzák majd reá. Ugyanis Eichon József madarasi lakos leányát erőszakkal megbecsületlenítette. A leány apja Daróczy ellen a szabadkai kir. ügyészségnél megtette a feljelentést. A pillanatnyi élvezetnek bizonyára pár évi rabság lesz az ára.

Korcsmai verekedés. Tóth Dénes 42 éves regőcei földműves Brandiner József koresmájába tartott a múlt napok egyikén este 9 óra tájban. Az utcán találkozott Pál István 21 éves bognárral és Pécsi István 28 éves földművessel. Tóth már régi haragosa Pálnak, ezért most itas fővel összeszólkoztak. Tóth ököllel mellbevágta haragosát, azután beszaladt a koresmába. Pál és Pécsi utána mentek és az ivóban Pál egy szódásüveget kapott fel, azzal fejbeütötte Tóthot, aki a súlyos ütés miatt azonnal a földre bukott. Pál ekkor odaszólt Pécsinek, hogy „no most üsd, nem apád” és ütötték is a földön fetregő Tóthot. Pécsi egy vastag bottal ütötte, ahol érte, Pál pedig patkós eszímájával rugdosta. Tóth a fején, hátán, oldalán és karján súlyos testi sérüléseket szenvedett. A brutális legényeket feljelentették a szabadkai kir. ügyészségnél.

Gazdasági munkásaink csábítása. Több ízben volt már szó arról, hogy a bácskai németnyelvű gazdákat csábítják Németországba, hol telepesnek, hol mezei munkásnak. Sokan voltak, akik hittek a csábító szónak, mely nagy munkabért és jólétet ígért, de legtöbbször csalódtak, pénzükből kifosztva, kénytelenek voltak ismét hazatérni. Különösen egy berlini ügynökség az, mely Magyarország németajku vidékein toboroz Németország számára telepeseket és munkásokat. Óvjuk gazdasági munkásainkat, hogy a csábító alapkülső ígéreteknek ne üljenek fel.

Baleset. Ujszivácról jelentik, hogy Meczer Fülöp cementgyáros saját vigyázatlanságából a cementlapok esuszatójához került s a nagy erővel lecsuszó cementlapok jobb karját és két bordáját bezúzták.

A világ vége. Newyorkban a Szentlélekről elnevezett szerzet hívei azt hirdetik, hogy a világ vége szeptember tizenötödikén tíz óra husz perc és harminc másodperckor el fog következni. Ezt Sandford Frank, a szerzet megalapítója, aki magát koronázatlan királynak és Illésnek nevezi, határozottan állítja és olyan mélységes meggyőződéssel hirdeti, hogy nemesak hívei, hanem a nép is komolyan kezd foglalkozni az elmúlás gondolatával. Fehér ruhát öltenek és jajgatva vonulnak ki a temetőbe, ahol a sírokra borulva imádkoznak és bójtólnak. Érdekes, hogy képzelik el ezek az emberek a világ pusztulását. Azt hiszik, hogy a megnevezett napon le fog szakadni az ég, ketté válik a föld és a légkörbe bukik a nap. Mindenki el fog pusztulni, csak azok jutnak a mennyországba, akik hisznek a Szentlélekben. Ezeket angyalok tüzes szekéren fogják az égbe szállítani. A babonás népet annyira fanatizálta az a sok badarság, amelyet a Szentlélek hívei terjesztenek, hogy mindenét eladja s a pénzt elviszi Sandford Franknak, hogy imádkoztasson a lelkiüdvéért.

Női kereskedelmi tanfolyam Zomborban.

A zombori női kereskedelmi tanfolyam a folyó év szeptember havában immár negyedik évébe lép.

E hírrel kapcsolatban szükségesnek tartjuk e tanfolyamnak, mint a nő gyakorlati kiképzésére szolgáló egyik elsőrendű intézménynek bővebb ismertetését, hogy ebből az érdekeltek, szülők és leányok kellő tájékozást meríthessenek.

A női kereskedelmi tanfolyamnak az a célja, hogy a kereskedelmi s általában közgazdasági szakismeretek, irodai főbb ismeretek, valamint az ezekkel összefüggő gyakorlati ügyességek elsajátításával oly képesítést nyerjenek a nők, amellyel az életben egyrészt mint könyvelők, pénztárosok, levelezők s egyéb üzleti alkalmazottak kenyérkereseti pályát szerezhetnek maguknak; másrészt — s ez is nagyon fontos! — oly ismeretek birtokába jussanak, amelyekre, mint a család tagjainak, pl. mint leánynak vagy feleségnek az iparos vagy kereskedő apa, illetve férj üzletében segítőként, — s általában mint okos gazdaságnőnek a háztartásban szükségük van.

Az utóbbi szempontból tekintve a dolgot, felette fontos, hogy a nők egy bizonyos fokú gyakorlati szellemet szívjának magukba, hogy a megélhetés nehéz körülményei között a helyes *beosztás* elvével megismerkedjenek, hogy a boldogulásnak alapfeltételét: a bevételnek és kiadásnak okszerű „egyenlegét” meg tudják állapítani és következetes, böles előrelátással fentartani.

Főleg ilyen szempontokból kívánatos a nőknek gyakorlati kiképzetése.

A női kereskedelmi tanfolyamban a tanítás 10 hónapig — szeptembertől június végéig — tart. A tanítás nyelve természetesen magyar.

A női kereskedelmi tanfolyam a vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről az iparoktatási főigazgató Mártonffy Márton, m. kir. udvari tanácsos, közvetlen felügyelete alatt

áll. A kereskedelemügyi miniszter a tanfolyam működését szintén ellenőrizteti.

A tanfolyamba olyan növendékek vehetők fel, akik a polgári vagy felsőbb leányiskola, esetleg a leánygimnázium negyedik osztályát sikerrel elvégezték. Akiknek egyik-féle bizonyítványuk sem volna, azoknak a magyar nyelvből és fogalmazásból, a számtanból és földrajzból felvételi vizsgálatot kell tenniük.

A növendékek 10 korona beiratási díjat és 120 korona tanítási díjat fizetnek. Az utóbbi vagy egyszerre, vagy félévenként, vagy pedig 12 koronás havi részletekben fizethető.

A tanítást a zombori felső kereskedelmi iskola tanárai végzik. A tanítás ideje alatt s az óráközökben a növendék *állandóan női felügyelet alatt vannak.*

A tanfolyam rendes tárgyai a következők: 1. kereskedelmi számtan; 2. egyszerű és kettős könyvvitel; 3. kereskedelem és váltóismeret; 4. irodai munkálatok és kereskedelmi levelezés; 5. német nyelv és levelezés; 6. kereskedelmi földrajz és áruismeret; 7. gyorsírás; 8. szépiprás. Rendkívüli tárgy: a gépiprás, melynek tanulásaért azonban külön díj nem jár.

Mindezen tárgyakat két féléven át heti 18—18 órán át tanulják a növendékek, s az iskolai év első felének végével, januárius 31-én, tanulmányi előmenetelükről értesítőt kapnak.

Az iskolai év végén a vallás- és közoktatásügyi minisztérium iparoktatási főigazgatójának vagy helyettesének elnöklése, valamint a kereskedelemügyi miniszter kiküldöttjének társelnöklése mellett történnek az írásbeli és szóbeli záróvizsgálatok, melyeknek sikeres kiállításáról a növendékek az egész vizsgáló-bizottság által aláírt bizonyítványt kapnak.

E bizonyítvánnyal a tanfolyamot végzett nőnek ut nyílik tisztességes kenyérkereseti pályára; aki pedig erre nem volna ráutalva, annak bizonyíték oly ismeretek szerzéséről, melyek a családi életben mindenkor csak javára szolgálnak.

Az 1909—10. évi női kereskedelmi tanfolyam szeptember 5-én kezdődik. *Beiratkozhatni az egész szünet alatt* a tanfolyam igazgatójánál, *Novákovits Izidor* tanárnál, a 10 koronás beiratási díj lefizetése mellett, *vagy pedig a helybeli első kereskedelmi iskolában az intézet bármelyik tanáránál.*

VEGYES.

Mikor fürdjünk? Általánosságban azt tartják, hogy a legegészségesebb és egyúttal a legkellemesebb is, reggel nyomban a felkelés után megfürödni. Sok „szakértő” azonban azt állítja, hogy a legjobb idő a fürdésre az esti órák. Erre a kérdésre azonban minden ember saját testi állapotának figyelembevételével maga adhatja meg a választ. A reggeli hideg fürdő csak annak tehet jót, akinek megfelelő ellentállási ereje és egészséges idegzete van. Ha a reggeli fürdés után szokatlanul frissen érezzük magunkat, míg egy-két óra múlva fáradtság és álom vesz erőt rajtunk, úgy az annak a jele, hogy a hideg fürdő ártalmas és a reggeli fürdést be kell szüntetni. A vérdus és kövér embereknek, továbbá azoknak, akiknek lassu és flegmatikus a vérmérsékletük, azoknak a reggeli fürdő nagyon ajánlatos. Azoknak ellenben, akik a soványságra hajlók, akiknek végtagjai a legesekélyebb alkalomnál hidegek és nedvesek lesznek és akik nehezen emésztenek, akik idegesek és szellemi munkával foglalkoznak, kerülniök kell a reggeli fürdözést. Ezeknél délután, vagy két órával a lefekvés előtt való fürdés sokkal hasznosabb. Mások ismét a hideg fürdő után nyomban jótékony reakciót éreznek, de az utóhatásánál többet veszítenek erejükből, mint amennyit a fürdő révén nyernek. Az ilyeneknél a gyakori fürdőzés ártalmas. A meleg fürdő csak lefekvés-kor ajánlatos. Minden egyes esetben a testet lágy ruhával addig kell dörzsölni, míg a bőr alaposan átmelegszik. Ez egészséges vérkeringést idéz elő és felfrissíti a testet. Nyáron

a déli fürdés a legcélszerűbb. Ilyenkor a legjobb kiadós villásreggelit elfogyasztani és utána egy-két óráig uszálni a vízben, fürdés után ebédelni és azután ugyancsak egy-két óráig pihenni.

A Szent János-bogár fénye.

Valóban szép látvány nyári estéken az ideoda röpködő Szent János-bogarakat nézni, amint megannyi apró csillagokként egyik bokorról a másikra repülnek. E bogárnak megvan az a képessége, hogy tetszése szerint tud világítani, vagy pedig elsötétetni. Fogjunk egy ilyen bogarat s nézzük meg figyelmesebben, honnan származik fénye. A nősténynél a világító szerv mint rozsdasárga folt jelenik meg a hasi oldalon, a potroh három utolsó gyűrűjén; a hímnél a világító szerv sokkal kisebb, csak az utolsó gyűrűn van meg, de azért fénye semmivel sem gyengébb. Ha egy ilyen világítószervet felvágunk, fehér, félig-meddig átlátszó, pépnemű, ragadós anyag folyik ki belőle, mely a levegőn csakhamar megzavarodik és sárga színű lesz. Ha vigyázva kivágjuk a bogár testéből világító szervet, ennek fénye nem szűnik meg rögtön, hanem mintegy husz percig világít. Ha a bogár valamely okból elbágyadt, fénye is gyengébb lesz, halála után pedig nemsokára megszűnik. Az élő bogárnál sem egyforma élességű a fény; legerősebb, ha a bogarat kissé ingereljük. A meleg bizonyos fokig szintén emeli a fényt; ha nagyobb hőfoknál a bogár eldöglik, világító szerve még működik egy ideig, de lassan az is elhal.

HIRDETÉSEK.

Kosár-áru és gyermekkocsi-készítő

ROZSITS JÓZSEF

BUDAPEST, VIII., Nagydiófa-utca 23.

TELEFON: 82-49.

Készít UTAZÓ-, KÉZI-, RUHA, BEVÁSÁRLÓ és PAPIRKOSARAKAT, valamint SPANYOL NÁDKOSARAKAT sütők és szalámigyarak részére. Eladás nagyban és kicsinyben. •• MEGRENDELÉSEK PONTOSAN ESZKÖZÖLTETNEK. •• KÉPES ÁRJEGYZÉK BÉRMENTVE *—16

1437 szám. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1906. évi 12745. számú végzése következtében dr. Czeisel Lajos zombori ügyvéd által képviselt Bajai kereskedelmi és iparbank javára 510 korona s járulékaik erejéig 1906. évi július hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 1072 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: különféle butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bíróság 1909. évi V. 798/3. sz. végzése folytán 360 kor hátr. tőkekövetelés, ennek 1906. évi május hó 11. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 146 kor 62 fillérben bíróság már megállapított költségeik erejéig Zomborban Zöldkert utca leendő eszközzésére 1909. évi augusztus hó 7. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zomborban, 1909. évi július hó 22. én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

! Uri lakás !

Rákóczi (bajai) uton

folyó évi augusztus 1-evel

- kiadó -

29. számú külön ház
nagy kerttel, négy szoba,

csukott folyosó, mellék-

-- helyiségekkel. --

3-2

MAGÁNDETEKTIV-IRODA

BUDAPEST, VIII., RÁKÓCZI-ÚT 6. Telefon: 103-52. Tulajdonos: BARNA LIBOR JÁNOS, törv. bej. cég. Elvállal bizalmi, házassági és kényes ügyekben teendő kutatásokat. Személyek, lakások és üzletek feltűnés nélküli megfigyelését. Eltűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozása. Megbízható értesítés bárkinek viszonyairól, életmódjáról és előéletéről. Sikeresen eljár mindennéven nevezendő kényes természetű családi- és magánügyekben, úgy bel- mint külföldön. Hiteles házassági és kereskedelmi információk. Utazási megbízások fürdő- és nyaralóhelyekre. Vidékiek kalauzálása és utbaigazítása Budapesten. Legszigorubb titoktartás. *—17

Szülők figyelmébe.

2—3 gimnáziumi vagy kereskedelmi tanulót teljes ellátásra gondos felügyelet mellett elfogad **dr. Parcsetch Árpádné** kincstári fogalmazó neje Széchenyi-körut 15. sz.

4-2

5150. ex 1909.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésbe jött földkönyvi nyilvántartói állásnak betöltése céljából pályázat hirdettetik.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben évi 1200 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi július hó 30-ig** annyival inkább terjesszék be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Topolya, 1909. július 15.

C S Á S Z Á R,

2-2

főszolgabíró.

MÉHESZEKNEK FONTOS!

Az első magyar kereskedelmi méhteleg tulajdonosa: KÜHNE FERENC UTÓDA, Budapest, I. ker., Attila-utca 99. sz. ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból, pontosan és lelkiismeretesen készítették, továbbá mindennemű eszközöket és szerzőket, melyek a méhészkedéshez kívánatnak a legjobb minőségben és olcsó áron elad. Az 1909. évre szóló magyar vagy német nyelvű gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzéknek „Méhészeti Utmutató”-val együtt ingyen és bérmentve lesznek szétküldve, ugyint bármennemű utasítások és tanácsok is kívánatra közöltetnek. *—17

Első Délmagyarországi Nádfonatgyár SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfonatok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb áron eladók.

Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **meszet**. Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 300 korona. **Több waggon rendelésnél árengedmény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben**, melyek a legolcsóbb áron szerkezhetők be.

Akinek szüksége van zabot kötözni kötéltre, nálam jó erős, géppel fonott gyékénykötél bármily mennyiségben kapható, 1000 darab 8 koronától feljebb.

Ócskavas a legmagasabb áron mindenkor átvétnak.

Tisztelettel 100—85

MERKL JÁNOS SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Árverési hirdetmény.

Bácsalmás község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t. c. 3. §-a alapján Bácsalmás község tanácstermében **folyó évi augusztus hó 18. napján d. u. 3 órakor** tartandó nyilvános árverésen 1909. évi augusztus hó 1-től 1915. évi július hó 31-ig terjedő időszakra vagyis 6 évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekinthezők.

Bácsalmás, 1909. július hó 19-én.

2-2

A községi előljáróság.

Vaskályha szállítási hirdetmény.

A vrtniki kir. köszvényahivatalnak **185 darab kályha** szállítandó 1909. évi szeptember hó 15-éig. A szállítási feltételek az alulirott m. kir. köszvényahivatalnál beszerezhetők. A pályázatok **augusztus hó 10-éig** benyújtandók.

Vrtnik, 1909. évi július hó 22-én.

M. kir. köszvényahivatal.

2619/kig. 1909. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Csurog községben ujonnan rendszerezített és előleges havi részletekben kifizetendő 1200 korona évi fizetéssel javadalmazott járlatkezelő-segédjegyzői, valamint az ennek betöltése folytán esetleg megüresedő és előleges havi részletekben kiszolgáltató 1200 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irtóki állásra **1909. évi augusztus hó 10-iki** határidővel pályázatot hirdetnek.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy képesítésüket igazoló okmányaikkal felszerelt kérvényüket fenti határidőig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a határidőn túl beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zsabya, 1909. július hó 16.

T R E N K A,

2-2

szolgabíró.

A legolcsóbb sodronykerítés

horgonyzott drótból 30 fillértől feljebb, ugyint vaskeretből; sodronykerítéseket, valamint díszes vaskapukat **HICKER A. BUDAPEST,** készít IV., Irányi-utca 1. sz. a.

Kizárólag saját gyártmányú vas- és rézbutor és sodronyágybetét beszerzési forrása

Rézagyak	35—	frttól.
Gyermekágyak	11—	„
Vaskeretű ágybetét	5 50	„
Fakeretű ágybetét	3 50	„
Összeesukó vaságy	5—	„
Rézkarnis	2 50	„
Tábori ágy sodronnyal	8—	„

Külön árjegyzék sodronykerítésekről és butorokról kívánatra ingyen. *—17

1703/1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Katymár község előljárósága egy, havi utólagos részletekben esedékes 600 korona évi készpénz fizetéssel, teljes egyenruházattal és felszereléssel javadalmazott gyalogrendőri állásra pályázatot hirdet.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények Katymár község előljáróságához **f. évi augusztus hó 15-ik napjáig** nyujtandók be.

Katymár, 1909. július hó 22-én.

Antunits József, Vácits Lukács,

jegyző.

biró.